

گام های تدبر در پدیده ها

و يَوْمَ نَبْعَثُ فِي كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا عَلَيْهِمْ مِنْ أَنْفُسِهِمْ وَ جِئْنَا بِكَ شَهِيدًا عَلَى هَؤُلَاءِ وَ
نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا لِكُلِّ شَيْءٍ وَ هُدًى وَ رَحْمَةً وَ بُشْرَى لِلْمُسْلِمِينَ (89)

قرآن و شناخت اشیاء:

تَبَيَّنَا لِكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَى لِلْمُسْلِمِينَ

سیطره حاکمیت توحیدی

اصلاح رویکرد

تاثیر در تمدن و سبک زندگی

اهمیت شناخت اشیاء و تسخیر:

مقدمه

روش
شناسی

بهره مندی
از پدیده ها

مختصات
پدیده ها

انسان پدیده
متمایز

مفروضات ورود به بحث

- هدف: ارتقای قدرت تسخیر

- توجه به ظاهر آیات

- بررسی آیه ای: پدیده های محسوس و نامحسوس

- لحاظ عرف قرآن در معنای کلمه

- عدم رجوع به دستاوردهای بشری

تفکیک آیات مربوط به پدیده ها به سه فصل

- حقایق مربوط به چگونگی بهره مندی انسان از پدیده ها

- حقایق مربوط به مختصات پدیده ها در قرآن
- حقایق مربوط به تمایز انسان به عنوان پدیده ای خاص

در راستای ارتقای
قدرت تسخیر

مقدمه

روش
شناسی

بهره مندی
از پدیده ها

مختصات
پدیده ها

انسان پدیده
متمایز

بهره مندی مورد نظر خدا در راستای هدایت

وَالَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا وَجَعَلَ لَكُم مِّنَ الْفُلْكِ وَالْأَنْعَامِ مَا تَرْكَبُونَ (12)

و همان کسی که همه زوجها را آفرید، و برای شما از کشتیها و چهارپایان مرکبهای قرارداد که بر آن سوار می شوید، (۱۲)

لِتَسْتَوُوا عَلَى ظُهُورِهِ ثُمَّ تَذْكُرُوا نِعْمَةَ رَبِّكُمْ إِذَا اسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ وَ تَقُولُوا سُبْحَانَ الَّذِي

سَخَّرَ لَنَا هَٰذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ (13) وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ (14)

تا بر پشت آنها بخوبی قرار گیرید؛ سپس هنگامی که بر آنها سوار شدید، نعمت پروردگارتان را متذکر شوید و بگویید: «پاک و منزّه است کسی که این را مسخر ما ساخت، و گر نه ما توانایی تسخیر آن را نداشتیم؛ (۱۳)

بهره مندی مورد نظر خدا در راستای هدایت

شیوه های رویارویی با پدیده ها

مقدمه

روش
شناسی

بهره مندی
از پدیده ها

مختصات
پدیده ها

انسان پدیده
متمایز

انواع بیان قرآن

- معرفی کاربرد پدیده و بهره مندی بهینه

- مستقیم برای زندگی آخرتی:

... وَ جَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَ الْأَبْصَارَ وَ الْأَفْئِدَةَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ (۷۸)

- ایجاد توانمندی در راستای آخرت:

وَ تَرَى الْفُلْكَ فِيهِ مَوَآخِرَ لَتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ (۱۲)

- اختصاص دادن به گروهی خاص

وَمِنَ النَّاسِ وَ الدَّوَابِّ وَ الْأَنْعَامِ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ كَذَلِكَ إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ... (۲۸)

وَ فِي خَلْقِكُمْ وَ مَا يَبْثُ مِنْ دَابَّةٍ آيَاتٌ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ (۴) جاثیه

بهره مندی مورد نظر خدا در راستای هدایت

لوازم بهره مندی از پدیده ها

لازمه استفاده عام: قرار گرفتن در حیات دنیا
لوازم بهره مندی ویژه:

- به عنوان تسخیر ← شکوفایی تفکر
وَسَخَّرَ لَكُم مَّا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مِنْهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ (۱۳)

- به عنوان رزق ← ایمان و تقوا
وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَى آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَلَكِنْ كَذَّبُوا فَأَخَذْنَاهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ (۹۶)

- به عنوان سهولت در زندگی ← شناخت پدیده برای چنین عناوین
وَالْأَنْعَامَ خَلَقَهَا لَكُمْ فِيهَا دَفٌّ وَمَنْعٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ (۵) وَلَكُمْ فِيهَا جَمَالٌ حِينَ تُرِيحُونَ وَحِينَ تَسْرَحُونَ (۶) وَتَحْمِلُ أَثْقَالَكُمْ إِلَى بَلَدٍ لَمْ تَكُونُوا بِالْغِيَةِ إِلَّا بِشِقِّ الْأَنْفُسِ إِنَّ رَبَّكُمْ لَرؤُوفٌ رَحِيمٌ (۷) وَالْخَيْلَ وَالْبِغَالَ وَالْحَمِيرَ لِتَرْكَبُوهَا وَزِينَةً وَيَخْلُقُ مَا لَا تَعْلَمُونَ (۸)

- برای برخورداری از مراتب حیات ← فعال سازی انواع توان ها: ذکر، شکر،...
آیات ۱۰ تا ۱۶ سوره نمل

گام های تدبر در پدیده ها

مقدمه

روش
شناسی

بهره مندی
از پدیده ها

مختصات
پدیده ها

انسان پدیده
متمایز

بهره مندی مورد نظر خدا در راستای هدایت

شیوه های رویارویی با پدیده ها

شرایط و لوازم بهره مندی از پدیده ها

شیوه های تعلیمی به واسطه پدیده ها ← فعال سازی

تفصیل
تفضیل
تصریف
عبرت گیری

آیه بینی پدیده ها: توجه در پدیده برای ایجاد باور توحیدی
- وَ آيَةُ لَهُمُ الْأَرْضُ الْمَيِّتَةُ أَحْيَيْنَاهَا وَأَخْرَجْنَا مِنْهَا حَبًّا فَمِنْهُ يَأْكُلُونَ (۳۳)

مثل بینی پدیده ها: توجه به مطلبی عام تر با توجه به ویژگی های پدیده
- أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَالَتْ أَوْدِيَةٌ بِقَدَرِهَا ... (۱۷)

جنبه های
تعلیمی پدیده

مقدمه

روش
شناسی

بهره مندی
از پدیده ها

مختصات
پدیده ها

انسان پدیده
متمایز

بهره مندی مورد نظر خدا در راستای هدایت

شیوه های رویارویی با پدیده ها

شرایط و لوازم بهره مندی از پدیده ها

شیوه های تعلیمی به واسطه پدیده ها

الزامات انسان در برخورد با پدیده ها

- جهت عبودیت داشتن در استفاده از پدیده ها

- آخرت گرایی در برخورد با پدیده ها

- بهره مندی از پدیده ها ذیل نظام دین

- حذر از نافرمانی خدا و هلاکت بوسیله پدیده ها

- استفاده از پدیده ها در جهت رشد تفکر اجتماعی

- تسلط بر پدیده ها به صورت هماهنگ و طبق نظام برای خداپرستی

گام های تدبر در پدیده ها

مقدمه

روش
شناسی

بهره مندی
از پدیده ها

مختصات
پدیده ها

انسان پدیده
متمایز

بهره مندی مورد نظر خدا در راستای هدایت

شیوه های رویارویی با پدیده ها

شرایط و لوازم بهره مندی از پدیده ها

شیوه های تعلیمی به واسطه پدیده ها

الزامات انسان در برخورد با پدیده ها

- جهت عبودیت داشتن در استفاده از پدیده ها

- آخرت گرایی در برخورد با پدیده ها

- بهره مندی از پدیده ها ذیل نظام دین

- حذر از نافرمانی خدا و هلاکت بوسیله پدیده ها

- استفاده از پدیده ها در جهت رشد تفکر اجتماعی

- تسلط بر پدیده ها به صورت هماهنگ و طبق نظام برای خداپرستی

گام های تدبر در پدیده ها

مقدمه

روش
شناسی

بهره مندی
از پدیده ها

مختصات
پدیده ها

انسان پدیده
متمایز

توانایی در کشف مختصات پدیده‌ها

مقدمه

روش
شناسی

بهره مندی
از پدیده‌ها

مختصات
پدیده‌ها

انسان پدیده
متمایز

رابطه پدیده با خالق

- تواضع و حرف شنوی: اللَّهُ يَسْجُدُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
- تسبیح (با وجود علم به تسبیح): ...وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ ...
- قنوت: ... بَلْ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلُّ لَّهُ قَانِتُونَ

انواع رابطه منجر به
تاثیر و تاثر

توانایی در کشف مختصات پدیده‌ها

مقدمه

روشناسی

بهره‌مندی
از پدیده‌ها

مختصات
پدیده‌ها

انسان‌پدیده
متمایز

رابطه پدیده با خالق

رابطه پدیده با خودش

إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا

- علم به خود

- فقدان ظرفیت منفی

- توان اظهار عبودیت تام نسبت به خداوند

- دارای ساختاری منسجم از شنیدن تا فعلیت

ثُمَّ اسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ لَهَا وَلِلْأَرْضِ ائْتِيَا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا قَالَتَا أَتَيْنَا طَائِعِينَ

انواع رابطه منجر به
تاثیر و تاثر

توانایی در کشف مختصات پدیده‌ها

مقدمه

روش
شناسی

بهره مندی
از پدیده‌ها

مختصات
پدیده‌ها

انسان پدیده
متمایز

رابطه پدیده با خالق

رابطه پدیده با خودش

رابطه پدیده با سایر پدیده‌ها

- همکاری پدیده‌ها

وَ الذَّارِيَّاتِ ذُرُوءاً (۱) فَالْحَامِلَاتِ وُقُوراً (۲) فَالْجَارِيَّاتِ يُسراً (۳) فَالْمُقَسَّمَاتِ أَمْراً (۴)

انواع رابطه منجر به
تاثیر و تاثر

توانایی در کشف مختصات پدیده‌ها

مقدمه

روش
شناسی

بهره‌مندی
از پدیده‌ها

مختصات
پدیده‌ها

انسان‌پدیده
متمایز

رابطه پدیده با خالق

رابطه پدیده با خودش

رابطه پدیده با سایر پدیده‌ها

- همکاری پدیده‌ها

- تضاد پدیده‌ها ($\neq$ خصومت)

- تقابل شب و روز

انواع رابطه منجر به
تاثیر و تاثر

- اختلاف: آمدن یکی با رفتن دیگری

- ولوج: ورود و خروج تدریجی

- غشیان: پوشاندن همه جانبه

- محو: در مقابل جعل و به معنای کاستن از روشنی

- قلب: دگرگونی و تحول

- انسلاخ: برداشتن پوشش

- تکویر: پیچاندن

توانایی در کشف مختصات پدیده‌ها

مقدمه

روش
شناسی

بهره مندی
از پدیده‌ها

مختصات
پدیده‌ها

انسان پدیده
متمایز

انواع رابطه منجر به
تاثیر و تاثر

رابطه پدیده با خالق

رابطه پدیده با خودش

رابطه پدیده با سایر پدیده‌ها

- همکاری پدیده‌ها

- تضاد پدیده‌ها ($\neq$ خصومت)

- مراتب در پدیده‌ها: وابستگی بود و نبود یک پدیده به پدیده بالاتر

- ارتباط زنجیره‌ای پدیده‌ها

- نور خورشید $\leftarrow$ ماه نورانی + روز $\leftarrow$ آمد و شد روز و شب $\leftarrow$

پدیدار شدن گیاهان $\leftarrow$ ادامه حیات حیوانات

توانایی در کشف مختصات پدیده‌ها

مقدمه

روشناسی

بهره‌مندی
از پدیده‌ها

مختصات
پدیده‌ها

انسان‌پدیده
متمایز

رابطه پدیده با خالق

رابطه پدیده با خودش

رابطه پدیده با سایر پدیده‌ها

رابطه پدیده با سیر و زمان و غایت

- مفهوم اجل:

ما خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى وَالَّذِينَ
كَفَرُوا عَمَّا أُنذِرُوا مُّعْرِضُونَ (۳)

- قیامت: اجل برخی از پدیده‌ها مثل خورشید و ماه

- پدیده‌های نماد سیر:

باد: موثر در حیات

روز و شب: سیردهنده زندگی

انواع رابطه منجر به
تاثیر و تاثر

توانایی در کشف مختصات پدیده‌ها

مقدمه

روش
شناسی

بهره‌مندی
از پدیده‌ها

مختصات
پدیده‌ها

انسان‌پدیده
متمایز

انواع رابطه منجر به
تاثیر و تاثر

رابطه پدیده با خالق
رابطه پدیده با خودش
رابطه پدیده با سایر پدیده‌ها
رابطه پدیده با سیر و زمان و غایت
رابطه پدیده با قوانین

نشانه‌ها
← کابردهای غیرقابل نقض
ارتباط با غیب

- حاکمیت قوانین بر پدیده‌ها:
وَ هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ ...

توانایی در کشف مختصات پدیده‌ها

مقدمه

روش
شناسی

بهره‌مندی
از پدیده‌ها

مختصات
پدیده‌ها

انسان‌پدیده
متمایز

رابطه پدیده با خالق

رابطه پدیده با خودش

رابطه پدیده با سایر پدیده‌ها

رابطه پدیده با سیر و زمان و غایت

رابطه پدیده با قوانین

رابطه پدیده با انسان

انواع رابطه منجر به
تاثیر و تاثر

- زمینه‌ساز نزول رزق و بقای زندگی برای
انسان

- زمینه‌ساز علم و عمل انسان باشند

- ایجادکننده امکانات برای انسان باشند

- ایجادکننده حفظ و مراقبت در زندگی

انسان

- ایجادکننده برتری برای انسان

- ایجادکننده سهولت در زندگی انسان

- زمینه‌ساز کمال در زندگی

توانایی در کشف مختصات پدیده‌ها

مقدمه

روش
شناسی

بهره مندی
از پدیده‌ها

مختصات
پدیده‌ها

انسان پدیده
متمایز

انواع رابطه منجر به
تاثیر و تاثر

رابطه پدیده با خالق

رابطه پدیده با خودش

رابطه پدیده با سایر پدیده‌ها

رابطه پدیده با سیر و زمان و غایت

رابطه پدیده با قوانین

رابطه پدیده با انسان

عناوین اختصاص یافته به پدیده‌ها (نمایان کننده مختصات)

- عناوین عام پدیده‌ها:

شیء: اشاره به مقهوریت پدیده ← وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

خلق: منظور مخلوقات ← اللَّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ

ما (آنچه): بیان ویژگی کلی مخلوقات ← وَلَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ

مقدمه

روشناسی

بهره مندی
از پدیده ها

مختصات
پدیده ها

انسان پدیده
متمایز

توانایی در کشف مختصات

انواع رابطه منجر به
تاثیر و تاثر

رابطه پدیده با خدا

رابطه پدیده با خدا

رابطه پدیده با خدا

رابطه پدیده با خدا

رابطه پدیده با خدا

رابطه پدیده با خدا

عناوین اختصاص

- عناوین عام پدیده

- عناوین در برخورد با انسان:

شیئی: از منظر قوانین کلی آفرینش

مخلوق: از منظر پدیداری

آیه: از منظر محل ملاقات آن پدیده به عنوان فعل خدا

مثل: از منظر نماد

رزق: حیات بخشی انسان یا موجود زنده

نعمت: امکاناتی که برای زندگی انسان فراهم می سازد

متاع: امکانی موقت کهر برای انسان فراهم می کند

مصیبت: ضرری که به انسان می رساند

نفع یا خیر: سودی که متوجه انسان کند.

ثمره: از منظر نتیجه کاری که واقع شده باشد.

فتنه: وقتی فرد در اثر داشتن آن دچار چالش شود.

مال: وقتی با آن مالکیتی اعتباری جابجا شود.

توانایی در کشف مختصات پدیده‌ها

مقدمه

روشناسی

بهره‌مندی از پدیده‌ها

مختصات پدیده‌ها

انسان‌پدیده متمایز

انواع رابطه منجر به
تأثیر و تأثر

اسماء مراحل حیات

نطفه: مرحله پدیدایی

علقه: مرحله تمایزنیافتگی

مضغه: مرحله تمایزنیافتگی

عظام: مرحله نزدیک شدن به کاربرد

- عناوین اختصاصی پدیده‌ها: مثلی برای دسته‌ای خاص از پدیده‌ها

گام‌های تدبیر در پدیده‌ها

انسان پدیده متمایز

مقدمه

روشن
شناسی

بهره مندی
از پدیده ها

مختصات
پدیده ها

انسان پدیده
تمتایز

انسان متمایز در خلقت

تمایز در نحوه آفرینش

انسان متمایز در مواجهه با پدیده ها

انسان متمایز در زندگی

انسان کامل محور در منظومه عالم

نزدیک شدن به انبیا سبب هدایت

دور شدن از انبیا سبب انحراف و فساد

انسان و زندگی او مثل منظومه هستی